

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0093-113 від 11.11.2019
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Сумський державний університет
ID ОП у ЄДЕБО	24929
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Комп'ютерна механіка, другий (магітсерський) рівень вищої освіти, 13 Механічна інженерія, 131 Прикладна механіка
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	Место для вводу текста.

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Прибителько Ірина Олександрівна
Члени експертної групи	Куликовський Руслан Анатолійович Поліщук Андрій Олегович
Залучений представник роботодавців	Место для вводу текста.
Спостерігачі	Место для вводу текста.
Дати виїзду до ЗВО	25-27.11.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	Место для вводу текста.
Дата надходження звіту до Національного агентства	Место для вводу текста.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для вводу текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Место для ввода текста.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відобразити зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

В цілому освітня програма відповідає всім Критеріям акредитації, з яких сім критеріїв оцінено за рівнем А, два – за рівнем В. Підставою для таких висновків є освітнє середовище, яке створено в Сумському державному університеті та дозволяє здобувачу максимально розкрити свій академічний, науковий, спортивний, організаційний та творчий потенціал.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Широке залучення роботодавців (стейкхолдерів), врахування місцевого ринку праці та специфіки кадрових потреб регіону. Наявність великої кількості баз практичної підготовки з урахуванням галузевого та регіонального контексту академічної та наукової направленості.

Реальна участь роботодавців у формуванні структури та змісту ОП (Асоціація роботодавців СумДУ, Експертна рада роботодавців зі спеціальності 131 «Прикладна механіка»).

Стратегія інтернаціоналізації СумДУ, яка направлена на підвищення академічного та наукового рівня здобувача та НПП. Врахування досвіду значної кількості найкращих освітніх практик закордонних та українських ЗВО.

Дієва система стимулюючих заходів щодо професійного зростання НПП та власна Накопичувальна система обрахування основних результатів підвищення кваліфікації НПП СумДУ.

Можливість формування індивідуальної траєкторії шляхом реалізація вільного вибору дисциплін за допомогою Електронного кабінету студента та запровадження системи автоматизованого формування індивідуальної траєкторії здобувача (HandBook).

Конкурс серед НПП «Кращий викладач очима студентів».

Структурно-логічна схема сайту СумДУ характеризується інтуїтивним та зручним інтерфейсом, який є прийнятним для всіх категорій користувачів. В широкому доступі наявна вичерпна нормативно-правова база .

Сформована система менеджменту якості СумДУ (нормативна база, організація, робочі органи тощо).

Створення лабораторних комплексів на базі віртуальної реальності.

Швидкий та зручний доступ до повної інформації про освітню програму через каталог освітніх програм на офіційному сайті СумДУ.

Дана освітня програма є однією з двох в СумДУ, які пройшли попереднє оцінювання експертами з міжнародної акредитації в рамках проекту ALIGN «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками (543901-TEMPUS-1-2013-1-AM-TEMPUS-JPGR)». Партнерами проекту від ЄС були низка європейських університетів й центральна та східна мережа агентств із забезпечення якості освіти. Основними досягненнями цього проекту стали розробка та впровадження нормативної бази СумДУ в частині забезпечення якості у відповідності до ESG-2015, розбудова потенціалу співробітників університету, впровадження механізму розробки та модернізації згідно європейських стандартів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Виявлено відсутність процедури визнання результатів неформальної освіти.
Рекомендовано розробити необхідну нормативну базу і поінформувати про неї здобувачів та всіх інших зацікавлених сторін.
2. Для окремих НПП виявлено, що термін обов'язкового стажування вичерпаний в листопаді 2019 року. Рекомендовано завершити стажування окремим НПП, що забезпечують підготовку за ОП та оформити згідно нормативних вимог.

Для вдосконалення ОП також рекомендовано:

1. За можливістю, запровадити навчання здобувачів за дуальною освітою за цією ОП.
3. В разі затвердження професійного стандарту за даною спеціальністю переглянути зміст освітньої програми на відповідність вимогам стандарту.
4. В разі затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 131 “Прикладна механіка” за другим рівнем вищої освіти, переглянути загальні програмні результати навчання (фахові компетенції), передбачені даною освітньою програмою на відповідність стандарту.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

На підставі наданих ЗВО документів та проведеного їх аналізу з'ясовано, що Освітня програма, що акредитується характеризується чітко сформульованими цілями, які в повній мірі відповідають місії СумДУ, а саме забезпеченню підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку як регіону, так і держави в цілому, а також стратегії закладу – підготовки кваліфікованого фахівця, здатного до освітньої, наукової та професійної діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно аналізу протоколу засідань Експертної ради роботодавців зі спеціальності 131 «Прикладна механіка» (протокол №1 від 22.12.2017 року – затвердження ОП) та очного спілкування з представниками роботодавців з'ясовано їх активне залучення до формування цілей і програмних результатів освітньої програми «Комп'ютерна механіка» спеціальності 131 «Прикладна механіка» за другим (магістерським) рівнем. Під час спілкування зі стейкхолдерами та роботодавцями встановлена їх активна участь у створенні цієї освітньої програми та врахування їх пропозицій (запровадження нових дисциплін: «Іноземна мова проф. спрямування» та «Соціальна та професійна безпека діяльності людини»). Крім того, наявна участь роботодавців у формуванні тематики випускних кваліфікаційних та науково-дослідних робіт.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Сучасний ринок праці в галузі машинобудування потребує спеціалістів, здатних розв'язувати прикладні технічні завдання з урахуванням фундаментальних знань (теорій пружності, коливань, термодинаміки, гідроаеродинаміки тощо) та практичних навичок використання сучасних обчислювальних програмних комплексів. Тому наявна освітня програма в повній мірі відповідає цим вимогам. Наразі в багатьох провідних університетах світу (Технічний університет Каталонії, Іспанія; університет м. Сінгхуа, КНР; Мюнхенський технічний університет, ФРН тощо) існують подібні освітні програми («Computation Mechanics»). Розробка освітньої програми «Комп'ютерна механіка» в СумДУ базувалась на підставі досвіду закордонних освітніх програм, а також подібних українських (НТУ ХПІ, ДНУ ім. О. Гончара, КНУ ім. Т.Г. Шевченка) з урахуванням направленості на вирішення складних прикладних технічних задач. Слід мати на увазі, що місто Суми є центром насосо- та компресоробудування в Україні з чисельною кількістю машинобудівних підприємств, які потребують фахівців з відповідними кваліфікацією та навичками, що напряму визначає галузевий та регіональний контекст даної освітньої програми.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

На теперішній час відсутній затверджений стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Проте, загальні програмні результати навчання (фахові компетенції), передбачені даною освітньою програмою, в повній мірі відповідають Тимчасовому стандарту вищої освіти СумДУ зі спеціальності 131 «Прикладна механіка» (протокол засідання Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ від 23.11.2016 р.) та дескрипторам національної рамки кваліфікації (класифікатор професій України ДК 003:2010).

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

1. Широке залучення роботодавців (стейкхолдерів).
2. Врахування місцевого ринку праці та специфіки кадрових потреб регіону.
3. Врахування досвіду значної кількості найкращих освітніх практик закордонних та українських ЗВО

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Слабких сторін не було виявлено

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

При проектуванні цілей освітньої програми та визначенні програмних результатів навчання в достатньому обсязі враховано думку стейкхолдерів, досвід аналогічних іноземних та вітчизняних освітніх програм, тенденції ринку праці, його галузевий та регіональний контекст, а також відповідність місії та стратегії СумДУ. Тому освітня програма «Комп'ютерна механіка» за спеціальністю 131 «Прикладна механіка» в повній мірі дозволяє досягти програмних результатів навчання згідно тимчасового стандарту СумДУ за спеціальністю 131 «Прикладна механіка» за другим (магістерським) рівнем.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний обсяг освітньої програми «Комп'ютерна механіка» (спеціальність 131 «Прикладна механіка») складає 90 кредитів ЄКТС. При цьому обсяг дисциплін вільного вибору здобувачів складає 25 кредитів (27,7% від загальної кількості кредитів), а освітніх компонентів, що спрямовані на формування компетентностей – 35 кредитів ЄКТС (38,8% загальної кількості), що відповідає ст.5 Закону України «Про вищу освіту» та тимчасовому стандарту СумДУ за спеціальністю 131 «Прикладна механіка» за другим (магістерським) рівнем.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП «Комп'ютерна механіка» (спеціальність 131 «Прикладна механіка») має чітку структуру, взаємозв'язок освітніх компонентів є логічним, зокрема, до циклу загальної підготовки внесено дисципліну «Іноземна мова за проф. спрямуванням», яка є мовною базою до викладання спеціальних фахових дисциплін, тісно пов'язаних з іноземною термінологією спеціальності. Цикл фахової підготовки першого семестру включає дисципліни як прикладного характеру («Комп'ютерне моделювання динамічних систем», «Методи віброізоляції та врівноваження в механіці», «Інтелектуальна власність») та теоретичної направленості («Гідроаеропружність»), які є базою для вивчення дисциплін другого семестру, зокрема «Задачі ідентифікації математичних моделей динамічних систем» та «Прогресивні технології виготовлення деталей насосного обладнання». Формування компетентностей завершується вивченням дисциплін «Соціальна та професійна безпека діяльності людини», «Обчислювальна гідроаеродинаміка», проходженням практичної підготовки та виконанням випускної кваліфікаційної роботи. Ця структурно-логічна схема дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання в повному обсязі. Слід зауважити, що внесення в ОП та Робочий навчальний план підготовки дисциплін «Іноземна мова за проф. спрямуванням» та «Соціальна та професійна безпека діяльності людини» було ініційовано роботодавцями (з'ясовано під час робочій зустрічі).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно тимчасового стандарту СумДУ за спеціальністю 131 «Прикладна механіка» за другим (магістерським) рівнем предметна область даної ОП в частині нормативних освітніх компонентів відповідає наступним складовим: об'єкту діяльності, цілям навчання, теоретичному змісту, методам, методикам та технологіям, інструментам та обладнанню. Наявність дисципліни «Соціальна та професійна безпека діяльності людини» продиктована бажанням роботодавців.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно структурно-логічної схеми ОП вибіркові дисципліни циклу загальної підготовки складають 10 кредитів ЄКТС, а циклу фахової підготовки – 15 кредитів ЄКТС, що становить не менше 25% від загального обсягу ОП та забезпечує виконання п.15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача реалізується згідно нормативної бази СумДУ (Положення про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті (наказ №0452-І від 22.06.2016 р.); Рішення Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (принципи формування та особливості викладання вибіркового дисциплін); Наказ СумДУ №0343-І від 21.04.2016 р. «Про автоматизовану підтримку процесу реєстрації для вивчення вибіркового дисциплін»; Наказ СумДУ №0342-І від 21.04.2016 р. «Про організацію викладання дисциплін вільного вибору»; Рішення Вченої ради СумДУ «Принципи формування освітніх програм та навчальних планів згідно нових стандартів вищої освіти»; Каталог вибіркового дисциплін https://sumdu.edu.ua/images/content/academic/directory-sample-disciplines_2019-2020.pdf). В університеті діє прозора процедура вибору дисциплін, яка реалізована через Особистий кабінет студента (здобувача).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Практична підготовка згідно ОП включає 5 кредитів ЄКТС та реалізується на базових підприємствах в м. Суми (АТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування», «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», ВАТ «Сумський завод насосного та енергетичного машинобудування «Насосенергомаш», ЛТД ТОВ «Тріз», ТОВ «Прогрестех-Україна»), з яким є відповідні договори про співпрацю та підтверджені факти під час очної зустрічі з роботодавцями. Крім того, практична підготовка реалізується у двох навчальних лабораторіях СумДУ, де проводяться лабораторні та практичні роботи згідно ОП. Отримані під час практичної підготовки компетентності дозволяють здобувачам виконувати розрахунки, проектні роботи, моделювати різні технологічні процеси та об'єкти із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення, що основою для їх подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Процес навчання за освітньою програмою дозволяє одночасне отримання «м'яких навичок», зокрема, представлення та захист результатів своєї індивідуальної або випускної кваліфікаційної роботи у вигляді презентації чи доповіді; отримання навичок роботи в команді під час вирішення кейс-завдань для окремих дисциплін; розвиток навичок критичного мислення при розв'язанні реальних технічних задач; креативність при проектуванні нових технічних об'єктів і розширення комунікативних навичок під час вивчення іноземної мови. Крім того, освітній простір СумДУ формує у здобувачів відповідальність, цілісність та навички робочої етики (Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету).

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітньої програма «Комп'ютерна механіка» (спеціальність 131 «Прикладна механіка») складає 90 кредитів ЄКТС, які рівномірно розподілені за семестрами (по 30 кредитів ЄКТС). При цьому аудиторне навантаження посеместрово складає 288 год., 240 год., 112 год. відповідно. Загалом 640 год. (23,7%). На самостійну роботу загалом студента відведено 2060 год. (76,3%), що посеместрово складає 644, 628 та 788 год. відповідно. Таким чином співвіднесення фактичного навантаження здобувачів є логічним та підтверджується опитуванням фокус-груп під час експертизи та наданими результатами власних опитувань ЗВО через систему особистих кабінетів студентів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

За цією освітньою програмою та згідно навчально плану не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

1. Можливість формування індивідуальної траєкторії шляхом реалізація вільного вибору дисциплін за допомогою Електронного кабінету студента.
2. Наявність великої кількості баз практичної підготовки з урахуванням галузевого та регіонального контексту академічної та наукової направленості.
3. Реальна участь роботодавців у формування структури та змісту ОП (Асоціація роботодавців СумДУ, Експертна рада роботодавців зі спеціальності 131 «Прикладна механіка»)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Слабких сторін не було виявлено

Рекомендації:

1. За можливістю запровадити навчання здобувачів за дуальною освітою за цією ОП.
2. В разі затвердження професійного стандарту за даною спеціальністю переглянути зміст освітньої програми на відповідність вимогам стандарту.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Об'єктивно ОП відповідає рівню А окрім підкритеріїв 2.7. та 2.9. Відсутність аналізу за підкритерієм 2.7 пов'язана з відсутністю відповідного професійного стандарту, що не є недоліком даної ОП, так як не залежить від даного ЗВО. Відсутність здійснення підготовки студентів за дуальною формою освіти (підкритерій 2.9) не є обов'язковою складовою при акредитації освітньої програми. Проте, під час спілкування з роботодавцями виявлено їх активну участь під час практичної підготовки здобувачів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому, програми вступних іспитів для ОП (фахового вступного випробування зі спеціальності, іноземної мови та іспиту для вступників з непрофільних спеціальностей), графіки іспитів та консультацій є у загальному доступі на сайті СумДУ та не містять дискримінаційних положень. Всі перелічені документи є чіткими і зрозумілими. Форма випробувань – тестування, що виключає суб'єктивний фактор під час оцінювання. Всі вказані документи розміщені у вільному доступі.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст фахового вступного випробування зі спеціальності базується на визначенні початкових компетентностей вступників: теоретична механіка та опір матеріалів, які є базовими для даної ОП. Завдання вступних іспитів з іноземної мови базуються на загальноєвропейських вимогах та критеріях. Встановлених для рівнів володіння мовою B1+ та B2 (незалежний користувач), які вважаються мінімально прийнятними для ступеня бакалавра. Подібний підхід дозволяє об'єктивно оцінити рівень вступників, здатних до успішного засвоєння даної ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В СумДУ наявні низка документів, які регламентують визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності: Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом ректора №0521-І від 10.07.18 р. та Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті, затвердженим наказом ректора №0452-І від 22.06.16 р. Під час очної зустрічі з фокус-групою здобувачів цієї ОП встановлено їх поінформованість про можливості академічної мобільності, про наявність таких програм та механізми визнання результатів навчання за подібними програмами. В якості прикладу ними був наведений досвід Вербоного А.І. – студента бакалавріату цієї ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На даний момент практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відсутні, також відсутня нормативна база та механізми її реалізації. Але під час очної зустрічі з адміністрацією СумДУ, представниками студентського самоврядування, керівництвом Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти з'ясовано, що механізми визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, знаходяться в стадії розробки, готується відповідне Положення та процедури його реалізації. Крім того, результати опитування здобувачів підтвердили, що подібних ситуацій (звернень щодо визнання результатів неформальної освіти) на цій ОП не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

-

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Відсутня нормативна база та механізми визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендовано розробити і запровадити нормативну базу з цього питання та поінформувати здобувачів про таку можливість.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Наявне виконання всіх вимог підкритеріїв в повному обсязі, крім підкритерію 3.4. Але ЗВО продемонстровано готовність до запровадження механізмів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

На підставі спілкування з фокус-групою здобувачів 1-го та 2-го курсів навчання за даною ОП з'ясовано, що в цілому відповідність методів навчання і викладання заявленим цілям ОП забезпечується. Окремі освітні компоненти викладаються за класичною методикою (дошка-крейда), але більша частина дисциплін – із застосуванням сучасних інноваційних методик викладання (інтерактивні лекції, мультимедійні лекції, робота у групах, кейс-завдання, віртуальні роботи тощо). Слід зауважити, що на думку самих здобувачів, яку вони висловили під час очної зустрічі, викладання окремих компонентів ОП традиційними методами є оправданим. Ознайомлення з результатами опитування здобувачів щодо ступеню задоволеності методами навчання, викладанням та наповненістю курсів за узагальнюючим показником якості демонструє рівень вище середнього, що відповідає концепції студентоцентрованості ЗВО.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силлабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи проведено перевірку наявності інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих компонентів ОП та ступінь поінформованості здобувачів щодо до їх наявності та змісту. Інформація щодо окремих освітніх компонентів міститься в Робочих програмах навчальної дисципліни міститься за посиланням на офіційному сайті СумДУ <http://zmdm.teset.sumdu.edu.ua/ua/learning-process/subjects> Під час очної зустрічі з керівництвом навчально-методичного відділу СумДУ встановлений факт розробки уніфікованої форми Робочої програми навчальної дисципліни з метою створення електронної системи, направленої на автоматизоване формування індивідуальної траєкторії здобувача (HandBook), яка буде доступна як в Особистому кабінеті здобувача, так і в широкому доступі на Сайті СумДУ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

При спілкуванні з НПП, які забезпечують підготовку за даною ОП та з фокус-групою здобувачів, встановлено факт поєднання навчального процесу та наукових досліджень. Зокрема, в СумДУ існує практика залучення здобувачів до виконання госпдоговірних та держбюджетних тематик. Так студенти ОП Стремоухов В.О. (гр. КМ.м-91) і Сапожніков Я.І. (гр. КМ.м-81) на даний час оформлені для виконання держбюджетної НДР: «Підвищення трибологічних характеристик торцевих ущільнень і упорних підшипників ковзання високообертових відцентрових машин» та отримують оплату праці шляхом укладення з ними договорів-підряду. Також для здобувачів освіти за ОП функціонує студентський науковий гурток «SMART». Наявна участь здобувачів у реальних науково-практичних конференціях (наприклад, V та V Всеукраїнська міжвузівська науково-практична конференція, 2018, 2019) та призові місця у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з галузі знань 13 Механічна інженерія, секції «Комп'ютерний інжиніринг в механіці» (Динаміка та міцність машин) (студ. Немикін Д.В. та Стремоухов В.О.).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Напрямок науково-дослідної роботи, яка проводиться НПП, що забезпечують підготовку за ОП співпадає зі змістом навчальних дисциплін. Підтвердженням цього є наявність достатньої кількості публікацій, методичних розробок, монографій, навчальних посібників за останні п'ять років, зміст яких є складовою окремих освітніх компонентів ОП. Крім того, наявні акти впровадження результатів студентських наукових робіт у навчальний процес.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

СумДУ має власну стратегію на 2019-2025 рр. (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=dec262db-c74f-e911-b41d-001a4be6d04a&kind=1>), політикою якої є активний розвиток міжнародної співпраці усіх підрозділів університету на всіх рівнях, популяризації міжнародного та міжкультурного співробітництва, забезпечення реальної можливості студентів та науково-педагогічних працівників займатися академічною та науковою діяльністю в інтернаціональному середовищі. Зокрема, для даної ОП ця політика реалізується шляхом стажування НПП (в 2018-2019 навч. рр. гарант ОП Загорулько А.В. проходив однорічне стажування в Корейському інституті науки і технологій, Південна Корея) та відкритою можливістю для студентів брати участь в міжнародній Еразмус+ (Silesian University of Technology, Kielce University of Technology, Wroclaw University of Technology (Польща)).

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

1. Створення лабораторних комплексів на базі віртуальної реальності.
2. Автоматизоване формування індивідуальної траєкторії здобувача (HandBook).
3. Стратегія інтернаціоналізації СумДУ, яка направлена на підвищення академічного та наукового рівня здобувача та НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Слабких сторін не було виявлено

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

В процесі експертизи встановлено відповідність всім підкритеріям.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів регламентується “Положенням про організацію освітнього процесу”. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів чітко описуються в робочих програмах за кожним освітнім компонентом ОП.

Під час зустрічей з фокус-групами здобувачів встановлено, що формами контрольних заходів є вступний, поточний, відстрочений та підсумковий контроль, що дозволяють встановити результати навчання.

Інформація про контрольні заходи та критерії оцінювання надається здобувачам вищої освіти: визначеним регламентом на першому занятті з дисципліни; у перший навчальний день на вступній лекції для першокурсників та на сайті кафедри. Органи студентського самоврядування щорічно проводять конференції «Навчальний процес очима студентів» та «Віч-на-віч з ректором» на яких узагальнюються пропозиції здобувачів і, за необхідності, закріплюються наказом ректора.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Оскільки стандарт вищої освіти відсутній, процедура атестації та організація роботи екзаменаційних комісій регулюється “Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії СумДУ з атестації здобувачів вищої освіти”.

За ОП передбачена атестація здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем у формі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи магістра.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічі з здобувачами підтверджено, що об'єктивність екзаменаторів забезпечується проведенням лише письмових екзаменів, результат яких в разі конфлікту інтересів можна оскаржити та винести на повторну оцінку комісією.

Наявність сумативної оцінки за дисциплінами, з яких передбачений залік, стимулює здобувачів працювати протягом семестру з метою набрати максимальну кількість балів, а письмовий іспит (за системою 60 балів - протягом семестру, а 40 балів - на іспиті) у тестовій формі дозволяє в повній мірі оцінити знання здобувача і прибрати суб'єктивну складову під час оцінювання.

Процедури запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій врегульовані наказом ректора “Про заходи щодо запобігання корупції” та можлива методом подання скарги. Після чого створюється комісія (з головою комісії декана факультету), яка вивчає обставини. У разі виявлення порушень, апеляційна комісія приймає міри. Також в університеті функціонує Комісія з етики та управління конфліктами, яка допомагає студентам у вирішенні конфліктів.

У разі отримання незадовільної оцінки з підсумкового контролю здобувач, згідно “Положення про організацію освітнього процесу”, може два рази повторно пройти іспит. Перший раз викладачу, другий раз комісії.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політика, стандарти і процедури з дотримання академічної доброчесності визначені “Кодексом академічної доброчесності”, “Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин”, “Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень”, наказами ректора «Щодо створення університетської Комісії з етики та управління конфліктами», «Про підписання декларації про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу». Також в університеті створено Групу сприяння академічній доброчесності, діяльність якої регламентується відповідним Положенням. Популяризація відбувається через впровадження курсів «Основи академічного письма» та «Основи інформаційної грамотності» для здобувачів бакалаврату (1-2й курси).

Наявна обов’язкова процедура перевірки всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату. Університет співпрацює з системами «Unicheck» та «StrikePlagiarism» для перевірки кваліфікованих робіт. Також існує банк кваліфікаційних робіт (<https://essuir.sumdu.edu.ua/>). Процедура дій при виявленні плагіату наведено в “Методичній інструкції щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень”.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Наявність банку випускних кваліфікаційних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Слабких сторін не було виявлено

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

В процесі експертизи встановлено відповідність всім підкритеріям на цій ОП.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Очна перевірка професійно-академічної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми показала, що більшість НПП відповідають дисциплінам, які викладають, виходячи з визначених цілей ОП. Проте, НПП Каріцев І.Б. та Паченко В.О. на час проведення експертизи знаходяться в процесі підвищення кваліфікації згідно Положення науково-педагогічних працівників (накопичувальна система показників). У викладача Усенко Н.М. тільки-но закінчилася декретна відпустка, але вона має низьку публікацій за фахом у закордонних та вітчизняних виданнях. Слід зазначити, що перелічені НПП не входять до групи забезпечення спеціальності 131 «Прикладна механіка».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В СумДУ наявна чітка та прозора формалізація вимог до НПП та регламентовано процес конкурсного відбору (Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (версія 07). Процедура передбачає додаткові вимоги до претендентів, які враховують науково-дослідну і навчально-методичну діяльність. На підставі очного опитування фокус-групи здобувачів встановлено їх реальний вплив на умови (строки) укладання контракту НПП за результатами анонімного опитування.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час очного спілкування з роботодавцями встановлено їх реальну участь при створенні та перегляді ОП, формуванні тематики випускних кваліфікаційних робіт, участі у керівництві практичною підготовкою здобувачів, під час рецензування випускних кваліфікаційних робіт. Крім того, головою Екзаменаційної комісії по захисту кваліфікаційних робіт є представник роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час очного спілкування з гарантом ОП, НПП з'ясовано, що на цій ОП відсутнє залучення роботодавців до проведення аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

В СумДУ існує налагоджена та прозора та реально працююча система заходів щодо професійного розвитку НПП: «Положення про преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень»; «Про преміювання за збільшення індексу Гірша»; Наказ «Про преміювання за винахідницьку діяльність»; «Положення про додаткове преміювання вчених СумДУ за особливі досягнення в науковій роботі та підготовці науково-педагогічних кадрів»; «Положення про гранти НТСА»; «Положення про стимулювання студентів та їх керівників за досягнуті результати у конкурсах студентів наукових робіт та предметних олімпіадах всеукраїнського рівня та

міжнародного рівнів». Все це є стимулюючим фактором для професійного зростання НПП. Крім того, в СумДУ розроблена та впроваджена власна Накопичувальна система обрахування основних результатів підвищення кваліфікації НПП СумДУ, яка дозволяє протягом всього терміну роботи викладача постійно покращувати свій професійний рівень. З іншого боку, умови контракту з НПП регламентують створення певної кількості публікацій наукового та методичного характеру.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

В СумДУ існує механізм стимулювання викладацької майстерності. З одного боку, це конкурс серед НПП «Кращий викладач очима студентів», який базується на анонімному опитуванні здобувачів, результатом якого є матеріальне та моральне заохочення НПП як на рівні університету, так і на рівні факультетів/інститутів. За результатами опитування НПП, що мають найкращі результати преміюються та залучаються до викладання на курсах підвищення кваліфікації. Натомість, результати викладачів з низьким рейтингом обговорюються та аналізуються на університетському, факультетському/інститутському та кафедральному рівнях. Ці НПП залучаються до позачергової процедури підвищення кваліфікації. З іншого боку працює система рейтингування роботи НПП на рівні університету, рівні факультету/інституту (див. п. 6.5).

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

1. Конкурс серед НПП «Кращий викладач очима студентів»
2. Власна Накопичувальна система обрахування основних результатів підвищення кваліфікації НПП СумДУ.
3. Дієва система заходів щодо професійного розвитку НПП (Матеріальне стимулювання наукової діяльності).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Рекомендації Завершити стажування окремим НПП, що забезпечують підготовку за ОП. Залучати до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів у галузі та представників роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Наявне виконання всіх вимог підкритеріїв в достатньому обсязі, проте виявлено незакінчене (документально не підтвержене) стажування окремих НПП раз на п'ять років та відсутність документального підтвердження залучення роботодавців до аудиторних занять.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

В результаті оцінювання фінансових та матеріально-технічних ресурсів встановлено, що навчальні аудиторії та лабораторії, а також їх наповнення та обладнання відповідає цілям і програмним результатам навчання за ОП «Комп'ютерна механіка».

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час очних зустрічей з фокус-групами здобувачів та НПП, встановлено, що доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, є безоплатним.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Для задоволення потреб та інтересів здобувачів в СумДУ наявні органи студентського самоврядування (ГО Студентський ректорат, студентська рада, студентський профком, студмістечка тощо), які регулярно обговорюють на зустрічах важливі питання. В корпусах наявні зони для самостійної роботи студентів у позанавчальний час. Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти забезпечується системою заходів щодо охорони праці, дотримання техніки безпеки, санітарних норм та правил, а також правил протипожежної безпеки. В СумДУ працює психологічна служба, яка надає безкоштовну підтримку здобувачам та НПП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті працює Стартап-центр СумДУ, який сприяє розвитку бізнес-ідей та інноваційних проєктів (<https://startup.sumdu.edu.ua/>). Для здобувачів та НПП працює Центр колективного користування науковим обладнанням «Лабораторія матеріалознавства геліоенергетичних, сенсорних та наноелектронних систем», де враховуючи специфіку ОП можливе виконання робіт, які пов'язані із проведенням матеріалознавчих досліджень методами просвічуючої і растрової електронної мікроскопії, рентгенівського мікроаналізу, рентгенографії, спектрофотометрії, хроматографії та іншими аналітичними методами. Функціонує центр підтримки сім'ї «Студентський лелека», який дозволяє здобувачам або НПП залишати дітей, коли ті перебувають в університеті. Також в СумДУ за кожною академічною групою закріплюється студентський куратор, згідно Положення про студента-куратора академічної групи СумДУ», який допомагає студентам-першокурсникам в адаптації до нових умов навчання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Умови для навчання осіб з особливими потребами в СумДУ (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/special-educational-needs.html>) реалізуються двома способами: шляхом особистого відвідування занять в аудиторіях, які облаштовані для даних категорій, або шляхом дистанційного навчання без виїзду до ЗВО (навчання вдома за місцем проживання; доступ до навчальних матеріалів в зручний час; фахова консультація викладачами за допомогою засобів електронної комунікації без виїзду студента до базового ЗВО; атестація з навчальних дисциплін в онлайн режимі; захист випускної роботи в онлайн режимі.

За даною ОП навчання осіб таких категорій не передбачено у зв'язку із особливостями професійної сфери (робота на виробництві з рухомими механізмами).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті існують процедури вирішення конфліктних ситуацій шляхом звернення до адміністрації СумДУ: скринька довіри, особистий прийом у ректора, лист-скарга або система електронних звернень до керівництва СумДУ (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/application.html>).

Крім того є можливість звернення до студентських органів самоврядування (Студентський ректорат). служби кураторів тощо. В якості заходів, направлених на вирішення конфліктної ситуації можуть бути: рекомендація принести публічні вибачення; оголошення публічного осуду; розгляд питання на засіданні комісії з питань профілактики правопорушень; залучення до суспільно-корисних робіт на території університету чи міста; клопотання перед адміністрацією та органами студентського самоврядування про застосування засобів дисциплінарного впливу, у тому числі відрухування осіб, що навчаються; матеріальне або фінансове відшкодування заподіяних збитків; звернення до громадськості через університетські газету та радіо; клопотання перед адміністрацією про звільнення викладача чи співробітника або щодо наказу про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Під час опитування фокус-груп була виявлена обізнаність здобувачів щодо варіантів та процедури вирішення конфліктних ситуацій на ОП. А також встановлено, що під час студентського онлайн-опитування щодо задоволеності НПП в анкеті містяться питання, які виявляють проблеми дискримінації, корупції та сексуальних домагань, що дозволяє попередити можливі конфліктні ситуації.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Наявність потужної матеріально-технічної бази

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Слабких сторін не було виявлено

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Підкритерії щодо існування освітнього середовища та наявності матеріальних ресурсів для ОП відповідають критерію 7 в повній мірі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В СумДУ розроблено внутрішню систему забезпечення якості ОП («Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ» http://normative.sumdu.edu.ua/index.php?task=getfile&tmpl=component&id=8aee6554-1539-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1&_ga=2.149651967.830973323.1575193858-1136310247.1573979190).

Документ містить описи процедур та нормативні документи, що забезпечують реалізацію політики СумДУ в частині забезпечення якості ОП (Концептуальні засади діяльності Сумського державного університету, стратегію розвитку на 2010-2020 рр., заходи реалізації та прогнозні показники, Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету, Положення про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті).

Зокрема, опитування всіх фокус-груп здобувачів, роботодавців, НПП та представників адміністрації показав обізнаність кожної з них з процедурами розроблення та функціонування системи на етапах розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП, а також участь у відповідних процесах.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Опитування здобувачів щодо задоволеності освітньою діяльністю при вивченні навчальних дисциплін є одним з важливих критеріїв оцінки якості освіти (http://normative.sumdu.edu.ua/index.php?task=getfile&tmpl=component&id=7c7de133-99aa-e711-8a45-001a4be6d04a&kind=1&_ga=2.145474941.830973323.1575193858-1136310247.1573979190), але не єдиним.

В СумДУ створено Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education/quality-office.html>), Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти інститутів, факультетів (<http://sumdu.edu.ua/int/images/docs/international/Regulations--Council-for-the-Quality-of-Educational-Activity.pdf>), діють ситуаційно-аналітичні групи, до складу яких входять представники осіб, які навчаються, за посадами на які обрані: студентський ректор, студентський проректор з навчальної роботи, студентський проректор (Представники ГО «Студентського ректорату»). Цими органами систематично проводяться експертизи ОП, моніторинг якості освітньої діяльності, опитування, аналіз складових ОП тощо.

Опитування фокус-груп здобувачів та студентського самоврядування підтвердило реальну участь зазначених категорій у всіх процесах забезпечення якості ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Надані гарантом ОП документи (організаційні протоколи, протоколи засідань, рішення, договори тощо) та зустріч з фокус-групою роботодавців, серед яких були члени Асоціації роботодавців СумДУ, члени Експертної ради роботодавців зі спеціальності 131 «Прикладна механіка» демонструють, що вимоги підкритерію 8.3 виконуються в повній мірі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Не зважаючи на те, що ОП вперше акредитується, надані гарантом ОП документи свідчать про зберігання інформації щодо працевлаштування випускників та їх кар'єрні здобутки кафедрою, що забезпечує підготовку за ОП. Саме відгуки випускників та роботодавців сприяли появі ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури реагування на виявлені недоліки в ОП регулюються [«Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ»](https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education) ([https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education.](https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education)) Зауважень щодо недоліків в даній ОП внутрішньою системою забезпечення якості не виявлено.

Позитивною практикою цієї ОП можна відмітити той факт, що сама ОП та комплекс НМД розроблявся згідно до результатів проекту ALIGN «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками (543901-TEMPUS-1-2013-1-AM-TEMPUS-JPGR)», в якому від СумДУ брала участь ОП «Комп'ютерна механіка» (<https://sumdu.edu.ua/uk/48-international-activity/international-grant-projects/261-543901-tempus-1-2013-1-am-tempus-jpgr.html>).

Проект мав за мету сприяти більш ширшому розумінню ЗВО та агентствами із забезпечення якості освіти ролі національних кваліфікаційних рамок, їх структури, а також різниці між різними видами та рівнями досягнень здобувачів.; розвивати можливості ЗВО створювати та оцінювати навчальні результати, які визначають різні типи студентських досягнень та поширюють студентсько-орієнтоване викладання та навчання; розвивати можливості ЗВО використовувати баланс між кваліфікаційними рамками для забезпечення трансферу знань, спільних кваліфікацій та впровадження провідного досвіду.

Результатом цієї програми є поширення набутих практик на всі ОП СумДУ, а також удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Акредитація ОП проводиться вперше

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В СумДУ присутня культура якості на всіх рівнях.

Зустрічі з усіма фокус-групами та їх розуміння важливості забезпечення якості освіти, а також можливість особистого впливу кожної категорії опитуваних на організацію, ведення, коригування освітньої діяльності і за цією ОП, і загалом по університету, підтверджують наявність культури якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

1. Сформована система менеджменту якості СумДУ (нормативна база (<https://normative.sumdu.edu.ua/>), організація, робочі органи тощо).
2. Застосування досвіду проекту ALIGN «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками (543901-TEMPUS-1-2013-1-AM-TEMPUS-JPGR)» під час розробки нормативної бази СумДУ в частині функціонування внутрішньої системи забезпечення якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Слабких сторін не було виявлено

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Оцінка підкритеріїв показала відповідність ОП і всієї внутрішньої системи забезпечення якості СумДУ критерію 8 в повній мірі.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

При ознайомленні зі структурою сайту СумДУ та документами, що надані ЗВО, встановлено наявність всіх необхідних нормативних документів, які забезпечують права та обов'язки учасників освітнього процесу: «Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ»; Статут СумДУ; «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ»; «Кодекс Академічної доброчесності»; наказ про заходи щодо запобігання корупції; «Положення про комісію з профілактики правопорушень студентів СумДУ». Доступ до вказаних документів забезпечений через офіційний сайт СумДУ, а також через систему особистих електронних кабінетів здобувачів. Формулювання цих нормативно-правових актів є чіткими та зрозумілими. Спілкування з фокус-групою здобувачів щодо вільного доступу до документів, структури та розуміння їх змісту підтверджує даний факт. Крім того, зафіксовано участь здобувачів через органи студентського самоврядування в розробці та впровадженні цих документів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час спілкування з гарантом ОП з'ясовано, що діюча ОП була затверджена зі змінами 21.03.2019 р. На той час, процедури, яка вимагала наявності проекту ОП у відкритому за місяць до її розгляду та таблиці пропозицій протягом одного тижня після громадського обговорення, не існувало. Тому на цей час ОП має статус «верифікована» (<https://op.sumdu.edu.ua/#/>). Натомість, в СумДУ вже реалізовано цей механізм. Наприклад, ОП «Бізнес аналітика (проект для обговорення)», 2019 року знаходиться на стадії обговорення спеціальності 051 Економіка (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/979>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Посилання наведене у звіті самооцінювання відкривається коректно та містить вичерпну і актуальну інформацію про освітню програму. Крім того, на сайті наявний повний каталог освітніх програм за якими ведеться підготовка здобувачів в СумДУ з механізмом пошуку за декількома параметрами.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

1. Структурно-логічна схема сайту СумДУ характеризується інтуїтивністю та зручністю інтерфейсу для всіх категорій користувачів.
2. Швидкий та зручний доступ до повної інформації про освітню програму через каталог освітніх програм на офіційному сайті СумДУ.
3. Наявна в широкому доступі вичерпна нормативно-правова база.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Слабких сторін не було виявлено

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Вимоги до критерію 9 виконані в повному обсязі. Гарантом ОП стосовно підкритерію 9.2 надано вичерпні роз'яснення, тому нечітке виконання цього підкритерію не впливає на загальну оцінку.

Критерій 10. Навчання через дослідження НЕ ЗАСТОСОВУВАВСЯ

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Место для ввода текста.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень А
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень А
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень А
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень А
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень А
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень А
Критерій 10. Навчання через дослідження	Выберите элемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **Выберите элемент..**

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи таблиця 4

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

І.О. Прибисько

Члени експертної групи (електронні підписи)

Р.А. Куликовський

А.О. Поліщук